

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

24 грудня 2021 року № 225

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ДЛЯ ОСІБ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

(підвищення кваліфікації)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Спеціалізація: педагогічні працівники закладів освіти

Напрямок: навчання другої іноземної мови в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітню програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри суспільно-гуманітарної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол від 09 грудня 2021 р. № 10).

Освітню програму затверджено Вченою радою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол від 24 грудня 2021 р. № 7) та введено в дію наказом ректора від 24 грудня 2021 р. № 225.

ПЕРЕДМОВА

Освітню програму розроблено проектною групою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти згідно з вимогами законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту»; постанов Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами), від 30.09.2020 № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»; Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р; наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», а також рекомендаційного листа МОН України від 28.04.2017 № 1/9-239.

Програма укладена на базі другого рівня вищої освіти (магістр) та відповідає 7 рівню Національної рамки кваліфікацій.

Розроблено проектною групою у складі:

1. Саприкіна О.П., ст. викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти;
2. Чумак Н.П., доцент кафедри суспільно-гуманітарної освіти.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Загальні положення

Актуальність програми полягає в необхідності підготовки вчителів до роботи за новим Державним стандартом базової середньої освіти в контексті реформування системи освіти відповідно до чинного законодавства в галузі освіти.

1.2. Цільова аудиторія

Педагогічні працівники закладів освіти різних типів і форм власності.

1.3. Мета програми

Мета освітньої програми полягає у розвитку загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників необхідних для втілення державної політики у сфері загальної середньої освіти, засади якої викладені у законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», та для організації освітнього процесу на основі Державного стандарту базової середньої освіти.

Освітня програма забезпечить наступні результати навчання:

здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові;

здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів;

здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів;

здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;

здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів;

здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність;

здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

1.4. Компетентності, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності: соціальна, лідерська, підприємницька.

Професійні компетентності: мовно-комунікативна, предметно-методична, психологічна, організаційна, оцінювально-аналітична.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Зміст та обсяг освітньої програми

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності вчителя в умовах реформування освіти, а також перспективи впровадження Нової української школи та Державного стандарту базової середньої освіти і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитами замовників освітніх послуг.

2.2. Форма та структура освітньої програми

Освітня програма передбачає очну (зокрема, з використанням технологій дистанційного навчання) форму навчання.

Очна форма навчання організовується шляхом проведення:

інтерактивних лекцій;

тематичних дискусій;

практичних занять (семінарів, практикумів, тренінгів, майстер-класів тощо);

контрольних заходів (організаційно-настановне заняття, конференція з обміну досвідом).

Обсяг освітньої програми складає 30 годин (1 кредит ЄКТС).

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом
«Навчання другої іноземної мови в умовах реалізації Державного
стандарту базової середньої освіти»
за очною формою навчання (30 аудиторних годин)**

Назви модулів і тем	Форма навчання			Усього
	Лекція, дискусія	Практичне заняття	Контроль	
Модуль 1. Професійний розвиток педагога				
Тема 1.1. Впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти	2			2
Тема 1.2. Професійний стандарт педагога: трудові функції та компетентності	2			2

Тема 1.3. Діяльнісний підхід як основа нових освітніх стандартів	2			2
Усього годин за модулем	6			6
Модуль 2. Методика й організація освітнього процесу				
Тема 2.1. Науково-методичний супровід вчителя іноземної мови в умовах освітніх змін	2			2
Тема 2.2. Особливості навчання другої іноземної мови у закладах освіти НУШ	2			2
Тема 2.3. Формування ключових компетентностей учнів на уроках іноземної мови засобами інтерактивних технологій		2		2
Тема 2.4. Ігрові технології як засіб формування пізнавального інтересу здобувачів освіти у навчанні іноземної мови		2		2
Тема 2.5. Підвищення функції мотивації навчання в учнів через впровадження інноваційних технологій на уроках іноземної мови		2		2
Тема 2.6. Застосування методики Clil на уроках іноземної мови	2			2
Усього годин за модулем	6	6		12
Модуль 3. Технологічна карта сучасного уроку				
Тема 3.1. Модель сучасного уроку: нові методи та підходи до навчання другої іноземної мови		2		2
Тема 3.2. Практика використання цифрових технологій в процесі навчання іноземної мови		2		2
Тема 3.3. Оцінювання результатів навчання учнів у Новій українській школі	2			2
Тема 3.4. Упровадження елементів STEM-освіти під час вивчення іноземної мови		2		2
Усього годин за модулем	2	6		8
Модуль 4. Варіативна складова				
Тема. Особливості організації освітнього процесу за технологією змішаного навчання	2			2

Тема. Інклюзивний простір: пріоритетні напрями забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими потребами	2			2
Тема. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності	2			2
Тема. Використання сучасних методичних прийомів візуалізації навчального матеріалу на уроках іноземної мови	2			2
Модуль 4. Діагностичний				
Організаційно-настановне заняття			2	2
Конференція з обміну досвідом			2	2
Усього годин за модулем			4	4
Разом	14	12	4	30

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1.

Професійний розвиток педагога

Тема 1.1. Впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти

Концепція Нової української школи. Мета і головні компоненти Нової української школи. Педагогіка партнерства, дитиноцентризм.

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Зв'язок з Державним стандартом початкової освіти. Загальна характеристика складових змісту освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Адаптаційний та базовий предметний цикл навчання. Зміст освітніх галузей. Види освітніх галузей. Мета та компетентнісний потенціал освітніх галузей. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів різних освітніх галузей. Характеристика навчально-методичного забезпечення освітніх галузей.

Типова освітня програма. Освітня програма закладу освіти. Розроблення освітньої програми закладу освіти. Навчальний план. Модельна навчальна програма, її зміст та структура.

Тема 1.2. Професійний стандарт педагога: трудові функції та компетентності

Сутність професійного стандарту педагога та його типи. Принципи розроблення професійних стандартів. Сфери використання. Структура та зміст професійного стандарту педагога. Вимоги до професійного стандарту. Порядок розроблення професійного стандарту.

Структурні елементи професійного стандарту: трудові функції, професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), загальні компетентності, предмети та засоби праці, вимоги до знань, умінь і навичок працівника.

Характеристика трудових функцій та способи їх групування у професійному стандарті. Компетенції педагогічних працівників відповідно до професійного стандарту.

Методи оцінки виконання вимог професійного стандарту педагога.

Тема 1.3. Діяльнісний підхід як основа нових освітніх стандартів

Організація освітнього процесу на основі діяльнісного підходу. Компетентнісний потенціал діяльнісних методів навчання. Основні характеристики діяльнісного підходу. Взаємозалежність діяльнісного підходу та розвитку мотивації учнів до навчання.

Шляхи та інструменти втілення діяльнісного підходу. Організація проєктної діяльності. Важливість командної взаємодії для впровадження діяльнісного підходу.

Умови успішної реалізації діяльнісного підходу в базовій школі. Професійні ролі вчителя. Рефлексія та професійний саморозвиток учителя.

Модуль 2.

Методика й організація освітнього процесу

Тема 2.1. Науково-методичний супровід вчителя іноземної мови в умовах освітніх змін

Нові професійні ролі і завдання сучасного вчителя іноземної мови в контексті Концепції Нової української школи.

Ознайомлення з основними положеннями актуальної нормативно-правової бази: переліком навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки для використання в початковій, основній і старшій школі.

Сутність, принципи та основні поняття сучасного уроку іноземної мови. Завдання сучасного уроку. Формування ключових компетентностей учнів на сучасному уроці іноземної мови через відповідні форми роботи: інтерактивні методи, кооперативне навчання, рольові та ділові ігри, проектні технології, методи «змішаного навчання».

Опис професійних компетентностей вчителя іноземної мови. Впровадження в освітню практику учителя іноземної мови сучасних понять, методологічних підходів і стратегій навчання з предмета «Іноземна мова».

Тема 2.2. Особливості навчання другої іноземної мови у закладах освіти НУШ

Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти: створення сучасного освітнього середовища, формування ключових компетентностей і розвиток наскрізних умінь. Спілкування іноземними мовами як одна з ключових компетентностей. Полікультурне навчання як прояв фундаменталізації іншомовної шкільної освіти. Основна мета навчання другої іноземної мови та шляхи її реалізації. Зміст навчання другої іноземної мови. Врахування особливостей розвитку учнів, їх життєвого та навчального досвіду у процесі навчання другої іноземної мови, вплив першої іноземної мови на процес вивчення другої. Ефективні техніки запам'ятовування ЛО та МЗ на уроках другої іноземної мови.

Застосування особистісно-зорієнтованого і компетентісного підходів у навчанні другої іноземної мови.

Тема 2.3. Формування ключових компетентностей учнів на уроках іноземної мови засобами інтерактивних технологій

Вимоги до сучасного уроку. Інтерактивне навчання. Мета інтерактивного навчання. Структура та методика інтерактивного уроку. Інтерактивні форми роботи на уроках, їх класифікація. Практична реалізація компетентісного підходу на уроках через використання ІТ. Ознаки компетентісних завдань.

Формулювання та створення завдань компетентнісного характеру. Асоціативний підхід, його завдання при вивченні іноземної мови. Нетрадиційні форми уроків з використанням інтерактивних технологій.

Тема 2.4. Ігрові технології як засіб формування пізнавального інтересу здобувачів освіти у навчанні іноземної мови

Сутність ігрових технологій в освітньому процесі. Дидактична гра.

Поняття гейміфікації, її сутність та принципи. Гейміфікація в навчанні. «Гейміфіковане» заняття. Характеристики гейміфікованого заняття. Поняття «ігрове мислення». Чим не є гейміфікація.

Використання прийомів гейміфікації на уроках іноземної мови. Функції ігрової діяльності. Класифікація ігор. Гра як засіб формування комунікативної компетентності та креативності школярів будь-якого віку при вивченні іноземної мови. Помилки у створенні гейміфікованого уроку. Переваги гейміфікованого навчання.

Тема 2.5. Підвищення функції мотивації навчання в учнів через впровадження інноваційних технологій на уроках іноземної мови

Мотивація як фактор впливу на ефективність навчання, успішність освітнього процесу. Фактори формування позитивної стійкої мотивації учнів до вивчення іноземної мови.

Структура мотивації. Типи мотивації: внутрішня та зовнішня. Демотивація та її причини. Мотивований учень. Принципи задоволення «основних потреб» Вільяма Глессера та їх імплементація в освітній процес. Використання інноваційних технологій як фактору підвищення функції мотивації навчання.

Ключові сфери, в яких учитель впливає на мотивацію учнів. Емоційні, вольові та пізнавальні методи мотивації. Прийоми актуалізації вольових зусиль. Мотиваційні вправи.

Тема 2.6. Застосування методики CLIL на уроках іноземної мови

Визначення поняття «CLIL», основні характеристики інтегрованого навчання предмету та мови. Теоретико-методичні засади CLIL. Моделі CLIL: Hard (subject-led), Soft (language-led). Обов'язкові компоненти методики CLIL – так звані «4 С». Parts of CV.

Практична дидактика за методикою CLIL. Варіації занять за методикою CLIL. Рефлексія проведеного заняття. Методика CLIL і НУШ. Аргументи на користь використання CLIL в освітньому процесі. Характерні ознаки CLIL. Методичні основи підбору та організації вправ CLIL. Структура заняття CLIL.

Впровадження практичної реалізації методики CLIL в навчальну діяльність учнів.

Модуль 3. Технологічна карта сучасного уроку

Тема 3.1. Модель сучасного уроку: нові методи та підходи до навчання другої іноземної мови

Основна мета та зміст навчання другої іноземної мови та шляхи її реалізації. Специфіка навчальної програми. Методи і прийоми організації і управління класом для активізації спілкування учнів другою іноземною мовою. Використання інноваційних технологій, що ґрунтуються на особистісно орієнтованому та компетентісному навчанні. Методична доцільність застосування методів і прийомів роботи, які використовуються у процесі навчання першої іноземної мови. Сучасний урок з урахуванням специфіки другої іноземної мови. Бінарні уроки, їх мета та особливості. Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на різних етапах вивчення другої іноземної мови.

Тема 3.2. Практика використання цифрових технологій в процесі навчання іноземної мови

Аспекти використання цифрових медіа ресурсів у контексті уроку з (другої) іноземної мови. Критерії відбору цифрових медіа ресурсів для заняття з (другої) іноземної мови. Потенціал використання цифрових медіа ресурсів для заняття з (другої) іноземної мови. Вплив цифрових медіа ресурсів на роль педагога під час уроку.

Шість дидактичних аспектів Бахмайра. Застосування E-Learning та M-Learning у навчанні іноземної мови. Аналіз дидактичних можливостей цифрових медіа, доцільність їх використання у процесі викладання другої іноземної мови. Створення візуальних та аудіовізуальних медіапродуктів для навчання.

Тема 3.3. Оцінювання результатів навчання учнів у Новій українській школі

Сучасні підходи до оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках іноземної мови в умовах розбудови Нової української школи. Оцінювання навчання та оцінювання для навчання.

Практичні аспекти сучасного оцінювання. Формувальне оцінювання: характеристики та імплементація в освітньому контексті. Методика формуального оцінювання. Алгоритм діяльності вчителя щодо організації формуального оцінювання. Техніки формуального оцінювання.

Підсумкове оцінювання: характеристики, стратегії та критерії оцінювання говоріння та письма. Самооцінювання та взаємооцінювання. Система завдань, які сприяють оцінюванню для навчання.

Тема 3.4. Упровадження елементів STEM-освіти під час вивчення іноземної мови

Що таке STEM-освіта? Теоретичні засади впровадження STEM-технологій у сучасній освіті. STEM-орієнтований підхід до навчання. Психолого-педагогічна характеристика покоління Z. Рекомендації Дж. Коатса. Використання та шляхи впровадження STEM-технологій на уроках іноземної мови. STEM – урок.

Переваги використання STEM на уроках НУШ. Засоби STEM-навчання та їх види. STEM-activities. STEM + A = STEAM. Основні принципи STEAM-завдань. Онлайн ресурси для організації STEM-навчання.

Модуль 4. Варіативна складова

Тема. Особливості організації освітнього процесу за технологією змішаного навчання

Поняття «змішане навчання». Теоретичні основи використання концепції змішаного навчання. Складові концепції змішаного навчання: дистанційне навчання (Distance Learning), навчання в класі (Face-To-Face Learning) і навчання через Інтернет (Online Learning). Переваги та недоліки концепції змішаного навчання. Моделі реалізації змішаного навчання. Способи обрання моделі змішаного навчання для закладів загальної середньої освіти. Перелік умов, необхідних для впровадження змішаного навчання у закладі загальної середньої освіти. Організаційні й педагогічні особливості організації освітнього процесу в умовах впровадження змішаного навчання. Сутність та основні складові методики «Перевернутий клас». Переваги моделі «перевернутий клас». Недоліки нової педагогічної технології.

Тема. Інклюзивний простір: пріоритетні напрями забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими потребами

Інклюзивна освіта як забезпечення права на освіту для кожної дитини. Організація інклюзивного навчання на рівні базової середньої освіти. Переваги інклюзивної освіти для усіх учасників освітнього процесу.

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на якісну інклюзивну освіту. Основні завдання та ролі членів команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах базової середньої освіти.

Поняття про педагогічну підтримку, універсальний дизайн у навчанні та розумне пристосування. Практичні кейси для організації роботи. Допоміжні засоби для навчання (спеціальні засоби корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами. Поняття про додаткові та альтернативні способи й засоби комунікації.

Тема. Використання сучасних методичних прийомів візуалізації навчального матеріалу на уроках іноземної мови

Візуалізація – спосіб передачі інформації. Основні принципи та етапи створення візуалізації навчального матеріалу на уроках. Відбір, структурування і оформлення навчального матеріалу в візуальний образ. Використання різних способів візуалізації на уроках. Засоби зображення процесу системного мислення за допомогою схем. Набір графічних елементів, огляд можливостей. Способи використання сучасних методичних прийомів візуалізації в освітньому

процесі. Використання методичних прийомів візуалізації навчального матеріалу у професійній діяльності вчителя.

Тема. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності

Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності. Законодавче поле академічної доброчесності. Основні види порушень академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання).

Особливості дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти; види академічної відповідальності педагогічних працівників та здобувачів освіти; права осіб, стосовно яких порушено питання про недотримання ними принципів академічної доброчесності.

Кодекс академічної доброчесності школи. Організаційна структура системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, що передбачає дотримання академічної доброчесності працівниками закладів освіти та здобувачами освіти.

Модуль 5. Діагностичний

Організаційно-настановне заняття

Реєстрація слухачів. Заповнення документації щодо роботи курсів підвищення кваліфікації. Ознайомлення з організацією, змістом та умовами проведення курсів. Надання рекомендацій щодо вибору теми конференції з обміну досвідом.

Конференція з обміну досвідом

Організація обговорення педагогічних інновацій, елементів нових технологій навчання, що сприяють розвитку професійної компетентності вчителів німецької мови. Рефлексія освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників.